

Nr 1183

Av herr **Turesson**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 100*,
med förslag till förordning om mervärdesskatt, m. m.

(Lika lydande med motion nr 915 i Första kammaren)

Strömmen av utländska turister och även intäkterna av deras resande ökade starkt under hela 1950-talet och även en bit in på 1960-talet, med en årlig tillväxt från våra väsentligaste marknader av antalet resenärer och intäkterna från dessa på närmare 10 procent. De senaste åren har dock ökningstakten för antalet resenärer avtagit något och intäkterna stagnerat. För år 1966 utgjorde valutaintäkterna genom det utländska resandet till Sverige enligt riksbanken 757 miljoner kronor.

Jämsides med denna utveckling med stagnerande intäktssiffror för utlänningsturismen visar utgiftsidan — dvs. kostnaderna för svenskarnas utlandsresande — en utomordentligt stark ökningstakt. 1966 beräknades antalet svenska resenärer till länder utanför Skandinavien till cirka 1,2 miljon personer, vilket är lika många som det totala antalet utländska besökare från länder utanför Skandinavien. Denna utveckling jämte det faktum att flera miljoner svenskar årligen besöker de nordiska länderna medförde att utgående resevalutor under 1966 enligt riksbanken uppgick till 1 382 miljoner kronor.

För att motverka denna från samhällsekonomisk synpunkt besvärande utveckling har berörda turistmyndigheter satsat på en aktiverad verksamhet på aktuella utländska turistmarknader i syfte att därigenom söka stimulera resandet till Sverige och åstadkomma ökade utländska valutaintäkter. Dessutom har informationen om resemöjligheter inom landet för svenskar ökat betydligt.

Det råder ingen tvekan om att det höga svenska kostnadsläget i hög grad bidragit till den nuvarande utvecklingen av landets turistbalans. Den höga svenska prisnivån är redan nu en synnerligen besvärande faktor i ansträngningarna att stimulera det internationella resandet till vårt land. Denna synpunkt lär ständigt återkomma i svensk och utländsk press och vid resonemang mellan svenska och utländska researrangörer.

Under en brett upplagd informations- och försäljningsresa som Svenska turisttrafikförbundet nyligen genomförde i Storbritannien och i Förbundsrepubliken Tyskland tillsammans med representanter för den samlade

svenska turistnäringen underströk ständigt representanter för den engelska och tyska resenäringen den starkt hämmande faktor för ökat resande som den höga svenska prisnivån utgör.

En ytterligare belastning på hotell- och restaurangnäringens kostnadssida och på resesektorn av den storlek som skulle bli följderna om Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 100 om mervärdesskatt genomföres — dvs. för hotellerna med 13 procent, för restaurangerna med 5,5 procent och inom resesektorn med 13 procent — torde innebära att svensk turistnäring får övermäktiga svårigheter att hävda sig på såväl inlands- som utlandsmarknaden.

Turismen tillhör de pris- och konjunktur känsligaste områdena i det ekonomiska livet, och detta gäller i synnerhet den internationella turismen. Endast så länge kostnadsutvecklingen i Sverige håller sig på en nivå som i stort är jämförbar med övriga västeuropeiska länders torde vårt land kunna utgöra ett attraktivt resmål för utländska turister. Skulle hotell- och transportkostnader plötsligt öka med 13 procent, torde det bli nödvändigt att räkna med en betydande nedgång av den inkommande turisttrafiken.

I detta sammanhang finns också anledning erinra om att tre av de från svensk synpunkt viktigaste europeiska marknaderna, Storbritannien, Danmark och Finland, nyligen devalverat sin valuta, vilket automatiskt bidrar till att den svenska konkurrenskraften där försämras.

Starka skäl talar för att turistnäringen när det gäller de från utlandet kommande resenärerna bör jämföras med exportindustrin, som föreslås bli befriad från skatteplikt för exporterad vara. Turismen tillför den svenska samhällsekonomin valutainkomster av betydande storleksordning, vilket återspeglas i den målsättning som fastslagits för den allmänna svenska upplysningsverksamheten i utlandet; den har officiellt till syfte att — förutom att öka förståelsen för svensk politik — främja export- och turistnäringarna. Det synes mot bakgrund härav naturligt att i skattehänseende jämföra de två nu nämnda näringsfängena.

Den höga kostnadsnivån och de nu diskuterade skattepålagorna inverkar självfallet också på den svenska turismen i Sverige. Det torde inte råda någon tvekan om att en dominerande faktor för det ständigt ökande utlandsresandet är den höga svenska kostnadsnivån jämfört med andra länders — framför allt i Sydeuropa. En ytterligare beskattning av svenska restaurang- och hotelltjänster kommer att accentuera den redan nu snabba utvecklingen av svenskt utlandsresande.

Det finns också anledning att aktualisera en följdverkan som med all sannolikhet kommer att få betydelse för stora delar av svensk turistnäring. Praktiskt taget alla svenska turistanläggningar är för sin existens i första hand beroende av den svenska publiken. Det svenska klientelet utgör vid de flesta anläggningarna 90 procent eller mer av kunderna. Ett bortfall eller en stark minskning av det svenska klientelet skapar en ohållbar ekonomisk situation. Det är därför fara värt att de extra skattepålagor som nu föreslås

för hotell- och restaurangnäringen och även för personbefordran kommer att öka det redan nu betydande köpmotstånd som finns hos den svenska publiken och hårt drabba många anläggningar i vårt land.

De diskuterade skattepålagorna skulle också få betänkliga konsekvenser för turistnäringen som ett inslag i regeringens lokaliseringspolitik. För flera av länen inom stödområdet exempelvis i Jämtland, Härjedalen och Dalarna spelar turismen en betydande och på sina håll avgörande roll. Enligt riksdagens beslut vid anvisandet av medel för lokaliseringen av anläggningar har bestämts att turistanläggningar skall tillmätas **samma värde** som traditionella industrier. För att skapa ekonomiskt bärkraftiga och från sysselsättningssynpunkt värdefulla anläggningar har betydande lokaliseringsmedel investerats i turistanläggningar inom stödområden. Därutöver har i fjällområdena betydande regleringsmedel investerats i anläggningar inom stödområdena liksom AMS-medel i andra delar av landet insatts till betydande belopp.

En genom de föreslagna skattepålagorna ytterligare stegrad kostnadsnivå skulle för många av de anläggningar som redan i dag kämpar med stora svårigheter förmodligen komma att leda till nedläggningar. Därmed är hela syftet med turistanläggningar som ett medel i lokaliseringpolitiken och mot landsbygdens avfolkning förfelat.

Starka skäl talar således för att denna del av turistnäringen bör befrias från mervärdeskatt.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 100 måtte besluta att tjänster som avser rumsuthyrning i hotellrörelse och liknande rörelse samt personbefordran skall befrias från mervärdeskatt; och

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till här för erforderlig ändring i lagtexten.

Stockholm den 23 april 1968

Bo Turesson (h)